

ახალი წიგნები

Roin metrveli, Battle of Didgori, Tbilisi, 2021

This work is dedicated to the 900th anniversary of the great victory of the Georgian people in the Battle of Didgori. Based on the comparison of Georgian and foreign narratives and other materials against the general background of the history of Georgia in the XI-XII centuries, the monograph presents important events of the reign of David IV the Builder. Particular attention is paid to the causes and consequences of the Didgori battle, the conquest and return of Tbilisi, the capital to the United Kingdom of Georgia.

Ройн Метрвели Дидгорская Битва, Тбилиси, 2021

В настоящей книге на основе изучения и сопоставления материалов различных источников, научной литературы и исторических сведений второй половины XI и первой четверти XII вв. максимально достоверно представлен обзор деятельности Давида IV Строителя; широко рассматриваются вопросы, связанные с Дидгорской битвой; кроме того, предпринята попытка проследить взаимосвязь между происходившими в тот период в Грузии событиями и мировыми процессами.

ნიკო მარი, ლაზეთი, გამომცემლობა არტანუჯი, თბ., 2021

ნიკო მარის 1910 წელს გამოქვეყნებული ჩანაწერები – „მოგზაურობა თურქეთის ლაზეთში“ ქართულ ენაზე სრული სახით პირველად ქვეყნდება. ნაშრომს დღემდე არ დაუკარგავს სამეცნიერო მნიშვნელობა. ის მკვლევარმა ჯერ მოხსენების სახით წაიკითხა, შემდეგ კი რუსულ ენაზე ორ ნაწილად გამოაქვეყნა რუსეთის მეცნიერებათა საიმპერატორო აკადემიის მოამბეში. წიგნი სამი თავისაგან შედგება: I. მოგზაურობა, II. ტერიტორია, III. მოსახლეობა და მისი ყოფა. წინამდებარე წიგნში წარმოდგენილია პუბლიკაციის ორივე ნაწილის ქართული თარგმანი, აგრეთვე, რუსული გამოცემის ფოტოტიპიური ვარიანტი. ნაშრომს ერთვის მერაბ ჩუხუას წინათქმა და საძიებლები ორივე ენაზე. რუსულიდან თარგმნა თამარ კოტრიკაძემ.

იუვალ ნოახ ჰარარი, ჰომოდეუსი, გამომცემლობა არტანუჯი, თბ., 2021.

თანამედროვე ადამიანი მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების წყალობით, პლანეტა დედამიწის მზრძანებლად იქცა. სამომავლო მიზნად რაღას და ისახვს კაცობრიობა? როგორ დაიცვას მყიფე მსოფლიოს მის მიერვე შექმნილი დამანგრეველი ძალებისგან? მკითხველის წინაშეა „ნიუ-იორკ ტაიმის“ ბესტსელერის, კრიტიკოსთა მიერ საერთაშორისო მოვლენად აღიარებული „საპიენსის“ ავტორის, იუვალ ნოახ ჰარარის ახალი, ორიგინალური და ცნობისმოყვარეობის აღმძვრელი წიგნი. თარგმნა ნიკა სამუშიამ.

ელფუჯა ხინთიბიძე, წყაროთმცოდნეობა, გამომცემლობა ლოგოსი, თბ., 2021

წიგნში გაერთიანებულია ერთი ჯგუფი ავტორის სამეცნიერო ნარკვევებისა, რომლებიც, ძირითადად, მანამდე შეუსწავლელი პირველწყაროების გამოვლენისა და ინტერპრეტირების საფუძველზე, ქართველოლოგიური მეცნიერების სხვადასხვა უცნობ ფაქტსა და ახლებურ დასკვნებს წარმოაჩენს. მასში განხილულია: ქართველთა სახელწოდებები და მათი ეტიმოლოგია; დიდი კაპადოკიელი წმინდა მამები; უცნობი ძველი ქართული ხელნაწერები უცხოეთის წიგნთსაცავებში; უცნობი მასალა ესპანეთის არქივებიდან.

მიხაკო წერეთელი, სუმერული და ქართული, გამომცემელი iBooks, თბ., 2021

სახელოვანი ქართველი სუმეროლოგის ეს ადრეული წიგნი ეძღვნება სუმერულ და ქართულ ენებს შორის მსგავსების დადგენას გრამატიკისა და უშუალოდ სიტყვათა შედარების საფუძველზე, რაც, არსებითად, ერთ-ერთი პირველი ქართული ნაშრომია ამ სფეროში და, შესაბამისად, საფუძველს უყრის ქართული ენის შესწავლას ახალი მიმართულებით.

მოსე ჯანაშვილი, ისტორია მართლმადიდებელ ეკლესიისა, გამომცემელი iBooks, თბ., 2021

ნაშრომი, რომელიც ჯერ კიდევ 1912 წ. გამოქვეყნდა, პირველი მცდელობაა ქართულ ენაზე მართლმადიდებელი ეკლესიის გაბმული ისტორიის გადმოცემისა. მასში გაეცნობით საინტერესო ისტორიულ მასალას, ასევე ტერმინოლოგიას, რომელიც ძველ დროს გამოიყენებოდ ლიტურგიაში. დოკუმენტების საფუძველზე შექმნილი ისტორია ქართული ეკლესიისა მნიშვნელოვანი ნაშრომი იყო საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებისა და ეკლესიის, როგორც ინსტიტუტის, განვითარების გააზრებისთვის, და მნიშვნელოვანია დღესაც.

დიმიტრი შველიძე, პოლიტიკური შეუღლებანი ძველ საქართველოში, გამომცემელი „ჩემი გამომცემლობა“, თბ., 2021

წიგნი ეხება საქართველოს ისტორიის საინტერესო სფეროს, როგორცაა პოლიტიკური შეუღლებები. წიგნში იხილავთ პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც სხვადასხვა ქვეყნების მეფეთა და დიდგვაროვანთა შეუღლებებით სრულდებოდა.

იოანე ბატონიშვილი, აღწერა საქართველოს თავად-აზნაურთა გვარებისა, გამომცემელი: iBooks, თბ., 2021

იოანე ბატონიშვილი შეკუმშული ფორმით გადმოგვცემს კახეთის, ქართლის, იმერეთისა და ოდიშის თავად-აზნაურთა წარმომადგენლების გვარებს და მათ მოკლე ისტორიას. “აღწერა” მნიშვნელოვანი წყაროა ქართული ისტორიული გენეალოგიის შესასწავლად.

წიგნი წარმოაჩენს დიდი ქართველი მეცნიერის, დიმიტრი თუმანიშვილის მრავალწლიანი კვლევისა და ფიქრის შედეგს. ნაშრომი განსაკუთრებით ღირებულია იმით, რომ ქართულ სამეცნიერო სინამდვილეში არ არსებობს მსგავსი სახელოვნებათმცოდნეო და კულტუროლოგიური ანალიზის შემცველი გაბმული ტექსტი XX საუკუნის ქართული ხელოვნების შესახებ. მასში განხილული და ჩამოყალიბებულია ზოგადად ამ ეპოქის კულტურის განვითარების წინაპირობები და თავისებურებები, ქართული სახვითი ხელოვნების ისტორიული, სოციალური თუ კულტურული კონტექსტები, გაანალიზებულია არაერთი ყურადსაღები მოვლენა, რომლის მომსწრე და მონაწილეც თავად ავტორი იყო. ტექსტი მნიშვნელოვანია იმიტაც, რომ მასში დასმულია ბევრი ისეთი საკითხი, რომელიც ორიგინალურადაა დანახული და აღქმული ავტორის მიერ, სააზროვნო იმპულსებს იძლევა და სხვადასხვა საკითხზე სამომავლო კვლევის ჩატარების პერსპექტივას სახავს. წიგნი 2014-2015 წლებში ავტორების მიერ თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის რადიოსათვის გაკეთებული ჩანაწერების ციკლის საფუძველზე შეიქმნა. მისი ტექსტი ავტორის მიერ არ არის გამოსაცემად მომზადებული. გამომცემლები შეეცადნენ, მაქსიმალურად შეენარჩუნებინათ საუბრის ავტორისეული მანერა, რაც კიდევ უფრო მიმზიდველს ხდის ტექსტს და მკითხველის მეხსიერებაში აცოცხლებს დიმიტრი თუმანიშვილის საჯარო გამოსვლების სიღრმეს, უშუალობასა და არტისტიზმს.

ალექსანდრე ქიშიშიშვი, სტეფანე ქიშიშიშვი, გაცოცხლებული ძველი ტფილისი (ორი წყარო დედაქალაქის ისტორიისთვის), გამომცემლობა არტანუჯი, თბ., 2021

წიგნი მოიცავს რუსულ ენაზე დაწერილ ორ ბიოგრაფიულ ნაშრომს – სტეფანე ქიშიშიშვის „40-იანი წლების თბილისსა“ და ალექსანდრე ქიშიშიშვის „პირად მოგონებებს“. ორივე მათგანი თბილისის ისტორიის მ. ვორონცოვის მეფისნაცვლობის პერიოდს (1845-1853 წწ.) ასახავს. მთარგმნელმა მიხეილ შალვაშვილმა, წიგნში მოყვანილი ფაქტების გადასამოწმებლად, ძირითად წყაროდ აღნიშნული პერიოდის გაზეთი „Кавказ“-ი გამოიყენა.

აღნიშნული წყაროები ბევრ საინტერესო ინფორმაციას შეიცავს თბილისის ისტორიით დაინტერესებული მკითხველისთვის.

ზურაბ ბრაგვაძე, კოლხეთი და იბერია, გამომცემლობა არტანუჯი, თბ., 2021

წიგნში თავმოყრილია გათხრების შედეგად მოპოვებული არქეოლოგიური მასალების ანალიზი, რომელიც შესწავლილია კოლხეთისა და იბერიის ისტორიის ფონზე. სტატიები წლების მანძილზე ქვეყნდებოდა როგორც საქართველოში, ისე უცხოეთში და წიგნი არქეოლოგიური საქმიანობის ერთგვარი შეჯამების მცდელობაა.

დანართის სახით წარმოდგენილია ტაბახმელის N4 სანგრის არქეოლოგიური ვითარების ამსახველი სურათი. აღნიშნული სანგარი არქეოლო-

გიურად შესწავლილი პირველი და დღემდე ერთადერთი საბრძოლო ობიექტია საქართველოში.

Aleksandre Daushvili, Andro Kacharava, The Democratic Republic of Georgia, struggle for independence 1918-1921, Tbilisi, 2020

Every single epoch of Georgia's fascinating history is rich with dramatic events, compelling narratives, and sometimes even the most controversial political figures. This book covers the short, but significant period in Georgian history from 1918 to 1921 when the first Independent Georgian Democratic Republic was born until its very demise due to the swift and brutal dismantlement by Soviet Russia's Red Army. The reader will become witness to the daily struggle of the country and its people, as they begin the long and arduous road to building and protecting an independent and free society during an extremely difficult political and economic environment. Translated by Anka Tabukashvili

დალი ნიკოლაიშვილი, დავით სართანია, ავთანდილ უჯმაჯურიძე, დარე-ჯან კირთაძე, მანანა კვეტენაძე, მესხეთი ოსმალური დავთრების მიხედვით, გამომცემლობა „უნივერსალი“, თბ., 2021

შედგენილია XVI-XIX სს-ების ოსმალური დავთრების მიხედვით და ასახავს დაპყრობილი ისტორიული მესხეთის მდგომარეობას. მოცემულია სოფლების, ნასოფლარების, სათესველებისა თუ სხვა ობიექტების გადასახადთა სახეები და რაოდენობები. გაანალიზებულია ოსმალური ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების (ვილაიეთის, ლივის, ნაჰიეს) სოციალურ-ეკონომიკური თავისებურებანი. ლოკალიზებული და იდენტიფიცირებულია ბევრი ძველი ქართული ისტორიული ტოპონიმი. გამოვლენილია ქართული სუბსტრაქტი ტოპონიმების, ანტროპონიმების, სამეურნეო ყოფისა თუ მატერიალური კულტურის ძეგლების მიხედვით. კვლევის შედეგები ასახულია აგრეთვე სათანადო დიაგრამებზე, რუკებსა და ცხრილებში.

შერმადინ შარია, ბედიის სამონასტრო კომპლექსი, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბ., 2021

წიგნი ეძღვნება ოკუპირებულ აფხაზეთში არსებული ქართული კულტურის მნიშვნელოვანი ძეგლის, ბედიის სამონასტრო კომპლექსის ისტორიას და მის დღევანდელ მდგომარეობას. მასში აღწერილია კომპლექსში შემავალი ღვთისმშობლის სახელობის საკათედრო ტაძარი, კარიბჭე-სამრეკლო, საეპისკოპოსო სასახლე, გალავანი, წმ. მოციქულების ანდრია პირველწოდებულისა და იოანე მახარებლის სახელობის ეკლესიები; სათანადო ადგილი ეთმობა ბედიის მონასტრის საგანძურსა და წერილობით ძეგლებს; ნაჩვენებია ბედიის სამონასტრო კომპლექსის მდგომარეობა ოკუპაციის პირობებში. წიგნში შეტანილია მდიდარი საილუსტრაციო მასალა.

დავით ჭითანავა, ბეჟან ხორავა, ქეთევან ციმიტია, იოსებ შენგელია, სამეგრელოს სოფელი ძველად (ისტორიულ-ეთნოლოგიური გამოკვლევა), გამომცემლობა „უნივერსალი“, თბ., 2021

სამეცნიერო ლიტერატურის, საისტორიო წყაროების, მათ შორის, საარქივო მასალების, XIX საუკუნის მეორე ნახევრისა და XX საუკუნის დასაწყისის, საბჭოთა პერიოდისა და პოსტსაბჭოთა პერიოდის პერიოდული პრესისა და საველე-ეთნოგრაფიული მასალების შესწავლისა და კრიტიკული ანალიზის საფუძველზე პირველად მონოგრაფიულად შესწავლილია სამეგრელოს სოფლის ისტორია, რასაც არამხოლოდ მეცნიერული, არამედ პრაქტიკული მნიშვნელობაც აქვს. სამეცნიერო მიმოქცევაში შემოგვაქვს მნიშვნელოვანი მასალა, რომელშიც განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ძველი და თანამედროვე სამეგრელოს სოფლის კულტურული, ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გაშუქებას.

ზურაბ პაპასქირი, ზურაბ ხონელიძე, ლია ახალაძე, ჯემალ გამახარია, ბეჟან ხორავა, კახა კვაშილავა, კახაბერ ყალიჩავა, აფხაზეთი საქართველო, თბ., 2021.

წარმოდგენილი კოლექტიური გამოკვლევა არის კიდევ ერთი მცდელობა დამაჯერებელი და მეცნიერულად დასაბუთებული პასუხი გაეცეს საერთო ქართული ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი და ეთნოკულტურული სხეულის განუყოფელი ნაწილის – აფხაზეთის ისტორიული წარსულის გაყალბების ახალ ტალღას. მასში შეჯამებულია ბოლო 30 წლის განმავლობაში ქართველ ისტორიკოსთა კვლევების შედეგები; ობიექტურად და მიუკერძოებლად გაანალიზებული საქართველოს ძირძველი კუთხის – აფხაზეთის ისტორიული განვითარების ძირითადი ეტაპები უძველესი დროიდან XXI ს-ის დამდეგის ჩათვლით; განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია ე.წ. „სადავო საკითხებზე“, რომელთა ირგვლივაც არ წყდება ფსევდომეცნიერული სპეკულაციები.

წიგნი განკუთვნილია სპეციალისტებისა და საქართველო-აფხაზეთის ისტორიით დაინტერესებულ მკითხველთა ფართო წრისათვის.